

Veteranplan for kommunene i Gjøvikregionen

PLANFORSLAG – 16.05.2019

ORDFØRER- OG RÅDMANNSGRUPPA I GJØVIKREGIONEN

FORORD

Kommunene i Norge er oppfordret til å utarbeide *veteranplaner*. Dette skal være planer som skal bidra til anerkjennelse, ivaretagelse og oppfølging av de som har deltatt i Forsvarets internasjonale operasjoner for Norge, med familie og pårørende.

Kommunene i Gjøvikregionen – Gjøvik, Nordre Land, Søndre Land, Vestre Toten og Østre Toten kommuner, har i dialog med den lokale avdelingen av Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO Gjøvik/Toten) samarbeidet om å utarbeide en felles regional veteranplan.

Veteranplanen gir en samlet oversikt over aktiviteter, tiltak og ressurser i Gjøvikregionen. Ved siden av synliggjøring og anerkjennelse, skal plan bidra til ivaretagelse og oppfølging – ved at det formidles nyttig informasjon om videre veiledning, hjelp og støtte for veteraner og deres familier. Denne skal også være kjent for tjenestene i kommunene og samarbeidende aktører.

I plandokumentet refereres kort bakgrunnen og rammen for planen, det angis felles kommunale mål for oppfølging av veteraner og det gis presenteres en oversikt over eksisterende og nye aktiviteter og tilbud, samt en oversikt med aktuelle henvisninger – for videre informasjon, støtte og oppfølging.

Som vedlegg bak i plandokumentet følger en oppstilling med eksempler på tiltak eller aktiviteter som gis av samarbeidsaktører eller kan vurderes og eventuelt igangsettes.

Planforslaget bygger på de føringer som Forsvaret har sendt ut til kommunene. Det er lagt vekt på å få fram en kort og enkel plan – ut fra en vurdering av dagens aktiviteter og tilbud. Om det er behov for eller iverksettes endringer i aktiviteter og tilbud, kan disse tas inn ved senere planrevisjoner.

Kommunene i Gjøvikregionen, mai 2019

Gjøvik kommune
Nordre Land kommune
Søndre Land kommune
Vestre Toten kommune
Østre Toten kommune

PLANGRUNNLAG

BAKGRUNN

Siden 1947 har over 100 000 nordmenn tjenestegjort for Norge i internasjonale operasjoner. Mange deltar i slike operasjoner også i dag.

St. meld. nr. 34 (2008- 2009) - Fra vernepliktig til veteran - ble lagt fram for å bidra til å skape større forståelse i samfunnet for veteranenes oppdrag, situasjon og behov. Målet er å ta vare på personellet gjennom forebygging av sykdommer og skader, styrket oppfølging og rettmessig anerkjennelse etter tjenesten.

Begrepet veteraner omfatter både militært og sivilt personell – og både stadig tjenestegjørende og de som har avsluttet sin tjeneste.

De fleste som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner kommer tilbake med nye erfaringer og unik kompetanse fra konflikt områder. Veteranenes erfaringer og kunnskap kan være en ressurs i lokalsamfunnet. De fleste greier seg bra etter tjenesten. Noen vil ha behov for oppfølging etterpå som følge av opplevelser og hendelser fra tjenesten.

REGJERINGENS OPPFØLGINGSPLAN

Fra Regjeringens oppfølgingsplan (2014):

Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste. Kommunene oppfordres til å utarbeide kommunale eller interkommunale veteranplaner. Planene bør fokusere på behov til veteraner og deres familier, med fokus på samhandling mellom ulike kommunale aktører. Sentrale elementer i planene bør være kompetanseheving, beskrivelse av forpliktende samarbeid mellom relevante aktører, og ivaretagelse av veteraner og deres familier, som har behov for ulike tilbud.

En veteranplan kan bidra til å etablere og gjennomføre en helhetlig og systematisk oppfølging av veteraner og deres familier, samt gi heder og anerkjennelse til alle veteraner.

Regjeringens oppfølgingsplan legger vekt på tre områder som en veteranplanen bør omhandle:

- **Anerkjennelse**
- **Ivaretagelse**
- **Oppfølging**

Veteranplanen trenger ikke å være altomfattende. Kommunen må selv vurdere hvilke tiltak det vil være aktuelle for å gjennomføre, samt i hvilken grad det vil være hensiktsmessig å samarbeide med andre kommuner eller hvorvidt noen tiltak kan gjennomføres regionalt eller i fylkeskommunens regi.

Kompetanseheving og samhandling er viktige forutsetninger for å lykkes med oppfølgingen.

Oppfølging av de utpekte fokusområdene forutsetter samhandling mellom ulike kommunale aktører - for å kunne gi den enkelte veteran et helhetlig tilbud.

KOMMUNALE MÅL FOR PLANEN

For planen og oppfølging av veteranene, legger kommunene i Gjøvikregionen følgende mål til grunn:

1. **Anerkjenne, ivareta og følge opp veteranene.**
2. **Gjøre det enklere å imøtekomme veteraners behov i lokalsamfunnet.**
3. **Skape bevisst samhandling i og mellom kommunene og med veteranorganisasjoner.**
4. **Være opplysnings- og informasjonskilde for veteraner, kommunene og lokalsamfunnet.**

Gjennom samarbeid og målrettet prioritering, synliggjøring og oppfølging av de aktiviteter og tiltak som ligger i plandokumentet, skal kommunene, samarbeidsaktører og NVIO bidra til at situasjonen og tilbudene rundt veteranene, med familie og pårørende, utvikles i tråd med behov, tilgjengelige ressurser og ønskede resultater.

AKTIVITETER OG TILTAK – I DAG

GENERELT

Kommunene i Gjøvikregionen legger vekt på at alle innbyggere skal ha et offentlig tjenestetilbud som sikrer velferd og nødvendig grad ivaretar de behov som foreligger.

I utgangspunktet profilerer kommunene ikke egne særskilte tjenester overfor bestemte grupper – f.eks. veteraner, med familier og pårørende. De tjenester og behov som etterspørres fortsettes å bli ivaretatt gjennom den ordinære virksomheten.

Anerkjennelse av veteranene er i kommunene normalt knyttet til politisk og administrativ ledelse – med deltakelse på aktuelle markeringer.

De viktigste tjenestene i kommunene for ivaretagelse av målgruppen er kommunehelsetjenesten og oppvekstsektoren – med barnehager og skoler. NAV følger opp i forhold til sosiale spørsmål og hjelp, samt forhold til arbeid. Ved behov for oppfølging eller tilbud ut over de kommunale, ligger det ressurser innenfor spesialisthelsetjenesten, som DPS og BUP, og i Forsvarets egne veterantilbud .

Fastlegen er den viktigste for den grunnleggende oppfølging av enkeltpersoner i målgruppen når det gjelder problemrettet helseoppfølging. Disse har igjen kontakt med kommuneoverlegene.

Aktiviteter og tiltak i planene skal bidra til synliggjøring og fremme veteranenes rolle i samfunnet. Det er i denne planversjonen lagt vekt på punktet om anerkjennelse, etablering av kontakt til kommunene og samarbeid mellom kommunene, andre aktører og veteranene gjennom NVIO.

I tabelloversiktene er hovedansvarlig for iverksetting og oppfølging **uthevet**.

ANERKJENNELSE

Sammenstilling av aktiviteter og tiltak som skal anerkjenne veteranenes innsats og kompetanse. Med vekt på seremonier og markeringer.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Seremonier og markeringer		
8.mai Frigjørings- og veterandaggen	<ul style="list-style-type: none"> Årlig markering i Gjøvik/Toten - med kransenedleggelse, evt. medalje og taler i <u>Minneparken, Gjøvik</u>. Årlig markering i Land - med musikk, evt. medalje, tale og kransenedleggelse ved <u>minnesteinen på Haga, Land</u>. 	NVIO, NROF, Kommunene Kommunene
1.te søndag november - Forsvarets minnedag	Kransenedlegging på gravene til falne veteraner i internasjonal tjeneste i nyere tid. Enkel intern markering.	NVIO, NROF, Kommunene

IVARETAKELSE

Sammenstilling av tiltak som omhandler generelle tilbud og tjenester i kommunene og innenfor veteranorganisasjonene selv – for å følge opp og ivareta veteraner, med familie og pårørende, sine behov/utfordringer som gruppe i lokalsamfunnet.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Veterankontakt i kommunene	Etablering av en veterankontakt i hver kommune. For formidling av henvendelser og oppfølging av veteranplanen.	Kommunene
Regionalt samarbeidsforum/-nettverk	Oppretting regionale praktikernettverk for veterankontakter for erfaringsutveksling, samhandling og kompetanseheving.	RVTS Øst Kommunene Andre aktører
Veteranarbeid – tilbud om kompetanseheving	Kompetansemoduler tilpasset ulike målgrupper: kommunale veterankontakter, fastleger, beslutningstakere, ansatte i skole og barnehager og helsepersonell.	RVTS Øst Forsvaret (FVT)
Informasjonstiltak	Utlekking av informasjon om veteranplanen, med link til aktuelle ressurser, på kommunenes nettsider.	Kommunene

OPPFØLGING

Sammenstilling av tiltak rundt individrettet håndtering av særskilte problemer og utfordringer som veteraner, deres familie og pårørende, kan bli berørt av eller trenger særlig hjelp/støtte i forhold til.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Veterankontakten i NVIO nasjonalt	Formidling av kontakt til videre støtte og hjelp til de som trenger det. Kameratstøtte.	NVIO
Informasjonstiltak	Utlekking av nettinformasjon i kommunene, NAV og NVIO med omtale av/linker til særskilt faglig veiledning, støtte og hjelp.	NAV, NVIO Kommunene Andre aktører

LOKALE VETERANAKTIVITETER

Oversikt over organisatoriske og sosiale aktiviteter/tiltak som er gang i regi av den lokale veteranorganisasjonen NVIO Gjøvik/Toten.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
Klubblokale	Støtte til leie av lokale for drift av organisasjonen lokalt	NVIO Sentralt
Medlemskvelder	Første torsdag i hver måned. I lokaler som leies i den gamle plastikkfabrikke på Raufoss.	NVIO
Medlemsturer	Arrangerer årlig tematur for medlemmene med familie. Tidlig hver høst.	NVIO
MC-gruppe	<ul style="list-style-type: none"> Deltar på MC-runde rundt Mjøsa 01.05 hvert år. Med etterfølgende sammenkomst i foreningens lokale. Deltar på nasjonalt motorsykkeltreff siste helga i mai. 	NVIO
Veterantreff	Tredje torsdag i hver måned. Også for ikke-medlemmer. På Egon i Gjøvik.	NVIO
Veterankonsert	Deltar årlig på veterankonsert i Kongsvinger. Sammen med andre avdelinger.	NVIO
Faste foredrag vår/høst	Tema og gjennomføring ved de lokale organisasjoner. Er åpne for alle – annonseres.	NVIO, NROF

VIDERE PLANOPPFØLGING

Ferdig plandokumentet følges opp etter at kommunestyrevedtakene foreligger.

Gjennomføring av aktiviteter og tiltak forutsettes skje innenfor tilgjengelige ressurser.

Den enkelte kommune står selv ansvarlig for gjennom sin budsjettbehandling å prioritere nødvendige ressurser til å iverksette eller følge opp aktiviteter og tiltak innenfor sin kommune.

De ulike veteranorganisasjoner har mulighet til å benytte seg av, eventuelt søke om, midler og ressurser som Forsvaret og andre myndigheter stiller til disposisjon.

Det legges vekt på å utvikle og tilby aktivitet og tiltak som er regionale og åpne og tilgjengelige for veteranene, med familie og pårørende, på tvers av kommunegrensene.

Oppfølgingen av planen forutsettes skje i dialog med NVIO Gjøvik/Toten – og andre aktuelle veteranorganisasjoner og samhandlingsaktører.

Behovet for revisjon av plandokumentet vurderes i utgangspunktet hvert fjerde år – ved kommunenes behandling av kommunal planstrategi det første året i hver kommunestyreperiode.

Revisjon av planen forutsettes skje i dialog med NVIO Gjøvik/Toten – og andre aktuelle veteranorganisasjoner og samhandlingsaktører.

HENVISNINGER – TIL VIDERE INFORMASJON, STØTTE OG OPPFØLGING

NASJONALT - FELLES FOR GJØVIKREGIONEN

NAV-kontorer

- Telefon : **55 55 33 33**
- Nettside : www.nav.no - med informasjoner ulike ordner og for veiledning og hjelp.

Fastlegene

- Nettside: www.helsenorge.no - informasjon om/kontakt med fastlegeordningen m.m.

DEN ENKELTE KOMMUNE

De kommunale veterankontaktene kan formidle kontaktinformasjon til tjenestene i kommunen, til samarbeidsaktører eller til andre instanser som kan gi særskilt veiledning, hjelp eller støtte.

Kommunale veterankontakter

(...legges inn i det vedtatte plandokumentet – etter at kommunene har pekt ut sin kontaktperson)

- Gjøvik kommune :
- Nordre Land kommune :
- Søndre Land kommune :
- Vestre Toten kommune :
- Østre Toten kommune :

FORSVARET

Forsvaret tilbyr ulike typer støtte til soldater, veteraner og deres nærmeste. Tilbudene er vist på forsvarnets nettsider: www.forsvaret.no/veteraner. Omfatter bl.a.:

Forsvarets grønne linje - et samarbeid mellom Forsvaret og Kirkens SOS

- Telefon : **800 30 445**

Forsvarets «åpne dører» for veteranhenvendelser

- Telefon : **800 85 000** - hverdager mellom kl. 8-15

Kontoret for psykiatri og stressmestring og Nasjonal militærmedisinske poliklinikk

- Telefon : **23 09 79 30**

Forsvarets veteransenter

- Adresse : Bæreiavegen 588, 2208 Kongsvinger
- Telefon : **62 82 01 00**
- Epost : veteransenteret@mil.no
- Nettside : www.forsvaret.no/veteransenteret

I Tjeneste for Norge:

- Veteraner forteller sine historier – om Norges innstas i internasjonale operasjoner.

- Nettside : <https://www.itjenestefornorge.no/>

VETERANORGANISASJONER**Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO):**

- Telefon : **94 01 22 00**
- Epost : post@nvio.no
- Nettside : www.nvio.no

Kameratstøtte – veiledningstjeneste til hjelp for veteraner og familien:

- Telefon : **800 48 500** - landsdekkende døgnbemannet hjelpetelefon, anonymitet
- Nettside : www.kameratstotte.no

NVIO Gjøvik/Toten – lokal avdeling for veteranene i Gjøvikregionen:

- Telefoner : **92 13 39 38** – Jan Erik Kolstad, leder / **92 22 66 59** – Ståle Pedersen
- Epost : post@gjovik-toten.nvio.no
- Facebook : <https://www.facebook.com/NvioGjovikToten/>

Skadde i internasjonale operasjoner (SIOPS):

- bistår i oppfølging og veiledning i møtet med det offentlige, juridisk hjelp og eksperthjelp innen økonomiske spørsmål

- Telefon : **22 69 56 50**
- Epost : post@siops.no
- Nettside : www.siops.no
- Facebook : <https://www.facebook.com/VeteranforbundetSIOPS>

Hjemmesonen:

- Av pårørende, for pårørende – et sted å møtes for de som har direkte relasjon til en veteran.

- Epost : kontakt@hjemmesonen.no
- Nettside : www.hjemmesonen.no
- Facebook : <https://www.facebook.com/hjemmesonen.no>

ANDRE AKTØRER OG RESSURSER FOR IVARETAKELSE OG STØTTE**Sykehuset Innlandet HF**

- sykehusbehandling og spesialisthelsetjenester, herunder oppfølging via DPS eller BUP Gjøvik

- Telefon : **915 06 200** - ikke SMS
- Epost : postmottak@sykehuset-innlandet.no

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging – RVTs Øst:

- kompetansemiljø for tjenester som arbeider med traumer, vold og selvmordsforebygging

- Telefon : **22 58 60 00**
- Epost : post@rvtsost.no
- Nettside : www.rvtsost.no - med link til en rekke digitale ressurser

VEDLEGG**EKSEMPLER PÅ MULIGE AKTIVITETER OG TILTAK...**

Eksempler på aktiviteter eller tiltak som i tillegg kan tenkes synliggjort eller prioritert inn og iverksatt.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar
ANERKJENNELSE		
- Seremonier og markeringer		
29.mai Internasjonal dag for FNs fredsbevarende styrker		Forsvaret
- Bruk av kompetanse		
Rådgivning vs. kriser og beredskap	Synliggjøre kontaktpersoner i NVIO som frivillig ressurs for rådgivning/bistandshjelp i arbeid med beredskap og krisehåndtering i kommunene eller i organisasjoner.	NVIO kommunene samarb.aktører friv.organisasjoner
Foredragsholder for skoleelever, foreninger	Lage/tilby foredrag fra deltakelse i internasjonalt arbeid til kommunene (skolene) og for arenaer i lokalsamfunnene.	NVIO kommunene lag/foreninger
Kultur møter	Involvere veteraner på arenaer og i kontaktmøter mellom ulike kulturer - og for kunnskapsbasert samhandling.	NAV kommunene lag/foreninger
Bistand humanitært arbeid	Involvere veteraner som ressurspersoner i organisering og oppfølging av særskilte humanitære innsatser kommunene eller lokale organisasjoner går inn i.	Kommunene friv.organisasjoner
IVARETAKELSE		
OPPFØLGING		
NAV-oppfølging	Årlig møte mellom NAV og veteranorganisasjonene rundt oppfølging av registrerte behov.	NAV NVIO
Kurs om veteraner og helseutfordringer	Kompetansehevingskurs særskilt rettet mot helsetjenestene i kommunene. Innlegg fra veteraner/pårørende.	RVTS Øst NVIO
Kurs om veteraner og mulige utfordringer for barn i b.hage/skole	Kompetansehevingskurs særskilt rettet mot barnehager, skoler og PPT. Innlegg fra veteraner/pårørende.	RVTS Øst NVIO